

Bir uruş gutarsa, ýene biri başlaýar

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 25 январа, 2025

Bir uruş gutarsa, ýene biri başlaýar BIR URUŞ GUTARSA, ÝENE BIRI BAŞLAÝAR

«Uruşlar birnäçe sebäpleriň netijesinde orta çykýar, ýöne munuň esasy sebäpleriniň biri-de – urşy halaýanlaryň barlygydyr».

1975-nji ýylyň aprel aýynda Birinji we Ikinji jahan uruşlaryndan soňky XX asyryň iň ýaman uruşlary soňlandy. Wýetnam urşunda 3 milliondan gowrak adam wepat boldy we Hytaý-hindi ady bilen tanalýan Demirgazyk Wýetnam, Günorta Wýetnam, Lagos, Kamboja oda berildi.

Amerikanlar dünýäniň çar künjünde teleýaýlymlar arkaly görkezilen bu uruşdan masgaraçylykly ýagdaýda çykan bolsa, Demirgazyk Wýetnamy goldan Sowet Soýuzy üstün çykdy. SSSR-iň dünýädäki abraýy we harby güýjüniň şan-şöhraty artdy.

Şol aýyň içinde, ýagny, 1975-nji ýylyň aprel aýynda perdäniň aňyrsynda we öňünde ABŞ-dyr Sowet Soýuzynyň başyny çekýän bir topar halkara we arap güýjüni-de öz içine alýan Liwan graždanlyk urşy başlady.

Ykbalyň geň-taňsylygymy, tötänligimi ýa-da tragediýasymy, belli däl, wýetnam urşy gutaranda liwan urşy başlany bilenem oňmady. Şol bir wagtyň özünde Saýgondaky amerikan ilçisi Beýruta ilçä edilip ugradyldy.

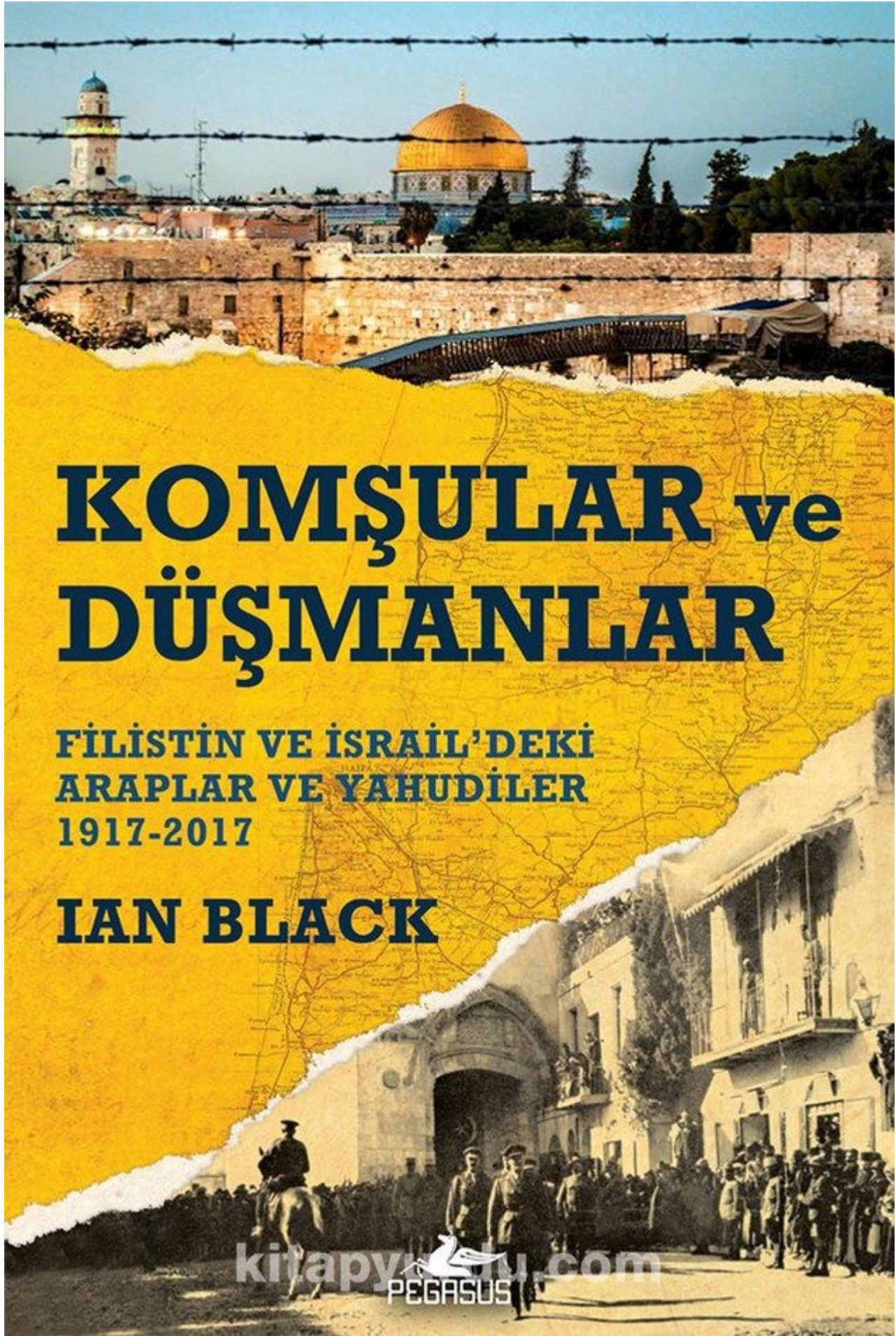
Munuñ özi birnäçe liwanlynyň jenap Jorj Makmertri Godliniň şol wagtlar ýurduň paýtagty Beýruta gelendigi üçin ikerjiňlenmelerine sebäp boldy. Elbetde, ýerliksizem däldi.

Moskwadanam kontrrazwedka söweşleriniň ussady bolan Soldatow ilçi edilip ugradyldy. Munuñ özi kiçijik ýurt üçin eýgiliginiň alamaty däldi.

Arap tanyşlarymyň biriniň maňa ýurdumyzda bir uruş gutarsa, ýene biriniň başlaýanyny aýdandygy ýadyma düşýär. Hatda indiki uruşlara garaşmazdan uruşlar çykýar. Elbetde, Waşingtonyň ýa Moskwanyň hökman biri şol uruşlaryň gyrasynda bar.

Şindi wýetnam we liwan uruşlary döwründe içerki meseleleri bilen gümra bolup, ümsüm gezen Eýrandyr Türkiýe ýaly imperial uruş meýillleriniň äşgär bolmadyk bir topar sebit ýurtlary-da olara goşulýar.

Sebitdäki ähli uruşlarda iki ýurt (Eýran we Türkiýe) bar. Türkiýe birnäçe ugurda parahatçylykly syýasat ýöredýänem bolsa, Eýran hemme ýerde aç-açan we gyýtaklaýyn ýagdaýda uruşmaga meýilli.

KOMŞULAR ve DÜŞMANLAR

**FİLİSTİN VE İSRAİL'DEKİ
ARAPLAR VE YAHUDİLER
1917-2017**

IAN BLACK

Hatda Eýranyň görnetin we gyýtaklaýyn uruşlary XX asyrda

Moskwadyr Waşingtonyň başlan ýa-da meçew beren uruşlaryndan bireýýäm geçip gitdi.

Uruş ýa-da hytaý-hindi uruşlary soňlananam bolsa, liwan urşy öz içinde dowam etdi. Hytaý we Sowet Soýuzy başga bir çaknyşyga itermegi başarmady.

Uruşyň bolan ýeri häzir ösüş ýoluna düşüp, parahatçylykda ýaşaýar. Emma Wýetnamda üstün çykan Sowet Soýuzy indi o taýda däl. Wýetnamyň täsirinden yzyna garaman gaçýan Hytaýy hem indi o taýda däl.

Russiýa ýarysy öňki Ukrainada bolan goňşy ýurtlarda uruşa girdi, Waşingtonyň bolsa bar salybilýän howpy ykdysady sanksiýa bermek. Ýagny, Kubadaky raketa konfliktinden Yraga, hatda Tährana çenli ulanýan ýaragy.

Şu gezek aç-açan söweş depregini kakan Putin boldy. Şek-sübhesiz, näme etjegini bilmän galanam ABŞ. Çeçenistanda (iki gezek), Kawkazda ýa-da Ukrainada (iki gezek), Abhaziýada, Gürjüstanda ýa-da Günorta Osetiýada bir front kiharlap-kiharlamanka, ýene biri ot alyp tutaşýar.

Putin häzir Ukrainada bolşy ýaly, şu ýurtlardaky gozgalaňçylaryň özleriniň uruş turzaryna bil baglaýar.

Bir iňlis akyldarynyň aýdyşy ýaly:

«Uruşlar birnäçe sebäpleriň netijesinde orta çykýar, ýöne munuň esasy sebäpleriniň biri-de – urşy halaýanlaryň barlygydyr».

Semir ATAULLAH,

Liwanly žurnalist.

30.01.2022 ý. Publisistika